

Hana Skočková - Ivan Herynk

Rod Frenzl - doplněk k Tajemství rodu Michala Viewegha

My - dva autoři - jsme se domluvili na zájmu o tento rod už v roce 2005, kdy jsme oba báдали ve Státním oblastním archivu na svých rodech. Ač nemáme ani kapku frenzlovské krve v žilách, Frenzlové s našimi rody byli spřízněni, a tak se dostali do hledáčku nás obou. Vzájemně jsme si vyměňovali své poznatky, ale protože jsme se dostali do slepé uličky, odložili jsme Frenzly ad acta. Až díky České televizi se tohle téma stalo opět aktuální.

ČT vysílala 23. ledna 2013 pořad Tajemství rodu Michala Viewegha. Spisovatelův prapradědeček z matčiny strany **Theodor** (Bohdan, Emerich) **Frenzl** narozený 3. 11. 1837 ve Svrkyni, byl mladším bratrem Viléma Frenzla (*10. 8. 1832). Oba patřili mezi devět potomků **Tomáše Frenzla** (*÷ 1790, † 19. 11. 1871) a **Marie Františky z Montagů** (*5. 12. 1796, † 25. 3. 1852) ze Svrkyně. Rázem jsme se tak dostali do větve spřízněné s rodinou Hany Skočkové. To byl hlavní impuls, abychom se pustili do dalšího pátrání. Hned druhý den po vysílání jsme kontaktovali p. Helenu Voldánovou, která pro tento televizní pořad pracovala. Byla tak laskavá, že nám předala vše, co bylo publikováno o rodině Montag i Frenzl ze Svrkyně. Rodem Frenzlů se hlouběji nezabývala, takže se před námi otevřelo zajímavé pole působnosti.

Ivanu Herynkovi, který měl zpracovány se svým rodem spřízněné horažďovické Frenzly, se podařilo rozlousknout náš dřívější problém, když našel v Hradešicích narození **Františka Frenzla** *17. 9. 1858, vojenského kapelníka a především objevil článek „Vzpomínání pivovarské a hospodské“ v Záborském zpravodaji č. 1.2008. Zde byla citována smlouva ze dne 16. října 1727, kterou uzavřelo panství lnářské s novým šenkýřem v Záboří Janem Karlem Frenzlem. Mohli jsme se tedy pustit dále do minulosti.

Tento šenkýř **Jan Karel Frenzl** (*÷ 1694, † 12. 4. 1742 v Záboří, generace I.) byl zřejmě prvním Frenzlem, který se objevil v regionu jihozápadních Čech a byl praotcem všech tam se vyskytujících rodů. Frenzlové byli svobodní, mohli se volně pohybovat. Odkud přišel, kde se narodili jeho synové Leopold (větve spřízněná s rody H. S.), Karel (větve spřízněná s I. H.) a Ferdinand, se nám přesto, že jsme báдали v mnoha okolních farách, nepodařilo zjistit. Ani berní rula nás nenavedla správným směrem. **Jan Karel** (někdy psáno jen Karel) i jeho manželka **Johana** bývali často kmotry dětí v Záboří, ale jim se tam děti nenarodily. Jan Karel Frenzl zemřel ve věku 48 let v Záboří. Žádný další Frenzl po něm už tam nežil ani nezemřel.

Leopold Frenzl (*~1712, gen. II.) byl šenkýřem jako jeho otec, ale působil v Hradešicích nedaleko Horažďovic. Oženil se 6. 7. 1751 v Horažďovicích s Voršilou Kalivodovou (*÷ 1712, † 9. 11. 1772), dcerou Víta Kalivody, souseda v Plánici. Z jejich pěti dětí nejstarší syn Leopold byl šenkýřem v Letově, nejmladší František Josef námi dlouho hledaným c. k. vojenským kapelníkem.

František Josef Frenzl (*17. 9. 1758, † před 1825, gen. III.) se narodil v Hradešicích. Stal se kapelníkem 25. pěšího pluku v Krumlově. V letech 1783 - 1799 byl majitelem 25. regimentu infanterie generálmajor (od r. 1784 polní podmaršálek) Ludwig hrabě Bréchainville (*1732, † 10. 2. 1799). Velitelství bylo ve Strakoncích. František Frenzl měl s manželkou Anežkou rozenou Stotskou ze Strakonice nejméně dvě děti. Kde se narodily, to jsme zatím nenašli. Dcera Kateřina (1787 - 1789) zemřela ve Strakoncích, syn **Tomáš Frenzl** (*÷ 1790, † 19. 11. 1871) byl zakladatelem větve Frenzlů ze Svrkyně.

Tomáš Frenzl (*÷ 1790, † 19. 11. 1871 ve Svrkyni 5, gen. IV.), byl velkostatkářem ve Svrkyni 5 (mezi Kralupy a Prahou, fara Noutonice). „V dětství byl vychován u příbuzných ve Velharticích. Jako čtrnáctiletý byl bubeníkem u vojska a v těch dobách to přivedl až na důstojníka. V Imstu v Tyrolsku se oženil a tím se stal příbuzným známé rodiny Montagů na Malé Straně. Za věno své ženy koupil statek ve Svrkyni“.

(Ze vzpomínek MUDr. Viléma Frenzla).

Marie Františka z Montagů se narodila 5. 12. 1796 v Imstu 348 u Innsbrucku v Tyrolsku, zemřela 25. 3. 1852 ve Svrkyni. Její otec byl Johann Nepomuk Franz Ignatz von Montag, K. und k. Bergrichter (horní rada) v Imstu, matka Maria Anna z Leitnerů pocházela z velkoobchodnické rodiny v Praze. Mariin dědeček, císařský vojenský dodavatel Jan Pavel Montag (*1708 v Mikulově, † 26. 7. 1785) byl v r. 1765 povýšen do šlechtického stavu. V roce 1763 zakoupil a přestavěl palác Smiřických, od té doby zvaný U Montagů na Malostranském náměstí. Jeho dědicové ho drželi do r. 1815. Dnes v něm sídlí Parlament České republiky.

Kostel sv. Michala ve Svrkyni

(Marie) Františka Frenzlová rodem z Montagů zakoupila v roce 1823 grunt č. 5 ve Svrkyni za 7700 zlatých konvenční měny a dům č. 4 za 86 zlatých (zjistila p. Voldánová). Měli velkou rodinu, ve Svrkyni se jim narodilo devět dětí, z nichž většina přežila. Jejich potomci žijí ve Svrkyni dodnes.

Nejstarší Marie (*1824) se provdala za Josefa Čurbu ze Svrkyně 24, její sestra Coleta Johana (*1828) za Jana Čurbu z Otovic. Karel (*1829) byl mistrem truhlářem ve Svrkyni, jeho manželka Marie Sojková pocházela z Berouna. Rodný statek převzal František (*1831), který na něm hospodařil s Marií r. Šichovou (*1938), dcerou Jana Šichy, sedláka ze Svrkyně 15. V pořadí šesté dítě **Vilém Frenzl** (*1832, gen.V.) pracoval jako hospodářský správce velkostatku ve Štěchovicích u Klatov, v Malonicích, pak v Miletíně u Dvora Králové. Později si zakoupil hospodářství ve Struhadle 12 (okres Klatovy). S první manželkou Annou Petrmichlovou (1841 - 1877) měl pět dětí. Nejstarší Anna (1860) se provdala za učitele v Nezamyslicích, druhá byla Johana (1861).

Syn Josef (1866) byl přednostou Spojených pražských strojírén, čtvrtým byl **MUDr. Vilém Frenzl** (1869 – 1963, gen. VI.), jehož manželka **Magdalena Šambergrová** (*1875, † 1927) byla spřízněna s rodinou H. S. Více o něm a jeho potomcích v článku *Hana Skočková: Pošumavský doktor Vilém Frenzl* (Rodopisná revue 1.2014). Nejmladší Františka (1875) se provdala za Viléma Czurbu ze Svrkyně a pronajali si tam od Aloise Frenzla statek č.p. 10. Druhou manželkou ovdovělého Viléma Frenzla (gen.V.) se stala 11. 9. 1878 v Noutonicích Barbora Javůrková (*1849), dcera Josefa Javůrka, statkáře ve Svrkyni 7 a Barbory Czurbové ze Svrkyně 4. Jejich syn Ing. Jan Jiří Frenzl (*1879 - † 1943 v Praze, gen. VI.) se za pobytu v Bosně r.1912 oženil v Mostaru s Ernestýnou Pacherovou (1891 - 1971 v Praze), původem Češkou. Jejich jediný syn JUDr. Jiří Jaroslav Frenzl (1915 - 1979, gen.VII.) byl právníkem v Praze. Sedmým z dětí Tomáše Frenzla a Františky z Montagů byl Alois Frenzl (*1834, gen. V.), který se sňatkem s Marií Zábranskou přičlenil na statek Svrkyně č.p. 10. Dvacet let (1871 - 1891) byl starostou Svrkyně.

Nejmladším dítětem byl Theodor (Bohdan, Emerich) Frenzl (*1837 - 1901 gen.V.), hlavní pokladník v Praze, který se oženil s Rozalií r. Šichovou (*1846) ze Svrkyně. Její rodiče byli Jan Šicha, sedlák ve Svrkyni 15 a Marie, dcera Jiřího Čurby, gruntovníka ve Svrkyni 24. Její starší sestra byla provdaná za Theodorova bratra Františka Frenzla. Theodor s Rozalií měli sedm dětí, nejmladší **Johana Frenzlová** (1885 - 1959, gen.VI.) se provdala v roce 1908 za Ing. Jaroslava Krušinu (1879 v Novém Bydžově - 1949 v Praze), ústředního technického radu v Praze. Jejich syn JUDr. Jiří Krušina (1912 - 1982, gen. VII.) s Ladislavou r. Machovou (1914 - 2014) byli rodiče Slávky Vieweghové r. Krušinové (*1942, gen. VIII.) a Evy Tomáškové r. Krušinové (*1946, gen. VIII.). **JUDr. Slávka Vieweghová** se provdala za **Ing. Josefa Viewegha** (1940-2005). Jejich synem je Michal Viewegh (*1962, gen.IX.), známý spisovatel.
(Poznámka redakce: Za upřesnění předchozích dat děkujeme paní Evě Tomáškové).

Zakladatelem horažďovické větve Frenzlů, spřízněné s I. H., byl (**Jan**) **Karel Frenzl**, (narozený kolem r. 1720, gen. II.), druhý syn zábořského šenkýře Jana Karla Frenzla a jeho manželky Johany, který se 21. 11. 1744 oženil s vdovou **Barborou Stulíkovou** († 1768). Byl rychtářem v Horažďovicích. Z jejich deseti dětí se jen tři dožily dospělosti. Jejich potomci zanechali výraznou stopu v Horažďovicích, patřili k významným měšťanům a úředníkům. Syn Karel Frenzl (*1751, gen. III.) byl řezníkem v Horažďovicích, s Petronilou Fidlerovou (1759 - 1820) měl nejméně tři děti.

Významnější byl jeho mladší bratr **Vojtěch Theodor Frenzl** (*1753, gen. III.), pachtýř. Naznačují to jeho dva sňatky s dcerami městské honorace. První manželka Anna Budeciová, dcera Bernarda Budecia, byla příbuznou opata kláštera na Zbraslavi. Porodila mu šest dětí, které až na prvorozeného syna přežily. Druhorozený Bernard Martin (*1776, gen. IV.) vystudoval práva, mladší Kajetán Frenzl (*1777 - † 1831, gen. IV.), medicínu. Stal se městským chirurgem a vrchnostenským lékařem v Horažďovicích. Jako vlastenec a mecenáš daroval v r. 1830 městu 2500 zl. na založení nadace. S Annou r. Malkovskou z místní měšťanské rodiny měl syna Jana Jiřího (*1805) a dcery Annu (*1807) a Terezii Annu (*1810). Druhou manželkou Vojtěcha Frenzla se stala 9.6.1790 Kateřina Rábská (*÷ 1771), dcera Ignáce Rábského, měšťana a řezníka z Horažďovic. Pocházela z rodiny vrchnostenských úředníků na Zelené hoře. Narodilo se jim dalších pět dětí. Jejich dcera Juliana (1795) se provdala 13. 11. 1821 za Josefa Gollera, správce horažďovického, později pačejevského panství.

JUDr. Bernard Frenzl (1776 - 1830, gen. IV.), syn Vojtěcha Theodora Frenzla z jeho prvního manželství s Annou r. Budeciovou, byl magistrátním radou ve Strakoniciích, kde se narodila většina jeho dětí, pak se vrátil do rodných Horažďovic, kde i zemřel. Jeho manželka Alžběta r. Dimmllová (*÷ 1776 - 1831) byla dcerou Felixe Dimmla, kontribučního z panství Střelských Hoštic. Narodilo se jim sedm dětí:

Jejich nejstarší dcera Alžběta (*÷ 1803 - 1878) se provdala za Antonína Florentina Gollera (1794 - 1875), vrchního správce na panství knížete Kinského. Druhá dcera Františka Sofie (1810) si vzala 19. 11. 1833 Františka Geldnera (÷1809) z Lobče. O dalších dcerách Anežce (*1817) a Marii, která se provdala za Alexandra Körnera, není známo nic. Jako třetí se přišel na svět **Felix Vojtěch Frenzl** (1812 - 1860, gen.V.), který se stal c. k. hejtmanem v Horažďovicích. 14. dubna 1858 se oženil s Kateřinou Antoníí r. Malkovskou z Dammwalden, (1815), dcerou

polního maršálka poručíka a jeho manželky Karoliny d'Albriex z Norbegno v Savojsku, ovdovělou Stropnickou. Podobnou kariéru měl i jeho bratr **Josef Frenzl**, který se stal okresním představeným ve Villachu v Korutanech. Jeho potomci žijí dodnes v rakouském Hermaguru, kde vlastní hotel „Kaiser Franz Josef“.

MUDr. Jan Pavel (Bořivoj) Frenzl (*13. 3. 1815, † 9. 11. 1876, gen. V.) - další Vojtěchův syn, vystudoval medicínu, působil jako lékař v Horažďovicích. Vzal si 7. 9. 1846 Emilii Rothovou (*1823, +15.4.1881), dceru Karla Rotha, právníka horažďovického panství a Anny r. Gollerové z Horažďovic.

Jejich nejstarší syn JUDr. Bernard Frenzl (1852 - 1920, gen VI., viz foto z archivu Ing. Ivana Herynka) to dotáhl na místodržitelství radu a okresního hejtmana v Lounech, Jičíně a Písku. Byl velmi zbožný, dobře ovládal latinu, v které rád diskutoval se svým spolužákem, opatem želivského kláštera. 17. listopadu 1879 se oženil v kostele sv. Havla na Starém Městě pražském s Julií Čapkovou (1860 - 1941). Byla nemanželskou dcerou Marie Čapkové, provdané za **Josefa Herynka**, rolníka z Chrabřece na Lounsku. Z jejich osmi dětí se dožilo dospělosti šest:

1. Emil (1880-1933, gen VII.) nedokončil studia práv, byl městským úředníkem v Horažďovicích. Se Zdenkou r. Polákovou měl dvě děti.
2. Karel (1886-1950) po studiích na lesnické škole v Písku nastoupil u knížete Schwarzenberga v Krumlově, působil na Šumavě, pak v Přerubenicích a Kadani. Prodělal 1. světovou válku jako jednoroční dobrovolník u dělostřeleckého pluku s bratrem Čeněkem. S Růženou rozenou Vackovou měl dvě dcery.

3. Čeněk (1888-1974) dostal jméno po strýcích z rodiny Dapecí i Herynk. Za 1. světové války to dotáhl na poručíka, pak pracoval jako pokladník v bance v Českých Budějovicích. Oženil se dvakrát - r. 1920 s Vlastou Nekolovou (1899-1922), v r. 1935 s Emilií r. Havitschovou (1903-1967), ovdovělou Vachekovou.

4. Julie (1890-1922) byla výtvarně nadaná. Spáchala sebevraždu z nešťastné lásky.

5. Jan Pavel (1893-1926) byl lesníkem v Plasích, odkud pocházela jeho manželka Růžena Knedlhansová (1896).

6. Bernard (1898-1976) byl úředníkem Československého státního filmu v Praze, manželka Marie Gabrielová.

Druhorozená Marie Frenzlová (*15. 7. 1854, † 15. 6. 1930, gen. VI.) se provdala 30. 11. 1872 za Čeněka Dapecí (1843-1888), úředníka v Plzni, Lounech a Horažďovicích, s kterým měla 6 dětí.

Třetí byl JUDr. Josef Frenzl (1856, gen. VI.) právník ve Vysokém Mýtu. 30. 1. 1888 se v Pelhřimově oženil s Louisou Vitákovou (*12.5.1863). Následovala Alžběta (*19.11.1857) - vzala si Antonína Gollera ze Zlonic, dále Jan Pavel (*7. 9. 1859, † 21. 10. 1878 se utopil) a nejmladší Emilie Anna Jindřiška (1862-1945), ředitelka mateřské školy, která zůstala svobodná.

V regionu západních Čech žily ještě další dvě větve Frenzlů - ta ve Stříbrných Horách byla spřízněná horažďovickými Frenzly, zatímco ve Velharticích měli příbuzné svrkyňští Frenzlové.

Dům U Montáží vpravo na tehdejší náměstí maršála Radeckého, světlotisk. pohlednice 1906.
<http://www.starapraha.cz/pohlednice-praha-malostranske-namesti.php>